

#374

Bizantinoloji Kongresi (Bükreş )

7 Eylül 1971'de ikinci ana konu ile ilgili tebliğler arasında Bakû Üniversitesinden Rauf Hüseyinof'un " Les relations entre. Bizance et Seldjonks en Asie Mineure an XI. et XII. siècles, d'après les sources syriaques " tebliği ile ilgili olarak yaptığım Fransızca intervention özeti: " Rusca okunan fakat Fransızca özeti yayınlanan bu tebliğ çok entresan ve mühimdir . Kendisinden iki noktada mütemmim izahat rica edeceğim:

I - Bu konuda ibn mesihi'nin Tevarih Al Selçuk adlı eseri ile Tarih Reşidittin'de herhangi bir bilgi varmıdır?

II - Bahis konusu edilen Süryanî kaynaklarında, Niksar ve havalisini kendisine merkez yapan Emir Danişmend ile o sırada Bizanslıların elinde bulunduğu anlaşılan Comana Pontica hakkında bir bilgide rastlamak mümkün mü? Yani XI. asır sonlarında Tokat havalisinde Bizans ve Danişmendiye Emirliği arasındaki münasebetler bu kaynaklarda bahis konusu edilmekte midir?

Şüphesiz ki, müslüman orduları tarafından zorlandıkça Bizans İmparatorluğu savaş şartlarının etkisi altında savunma taktiğini tâdil etmiş, değiştirmişti. Zaman zaman Turanî asıllı Koman kabileleri, koman, peçenek ve oğuzlardan mürekkep muharip kuvvetleri Doğu hudutlarına yerleştirmiş, bu bölgeleri gaza ve cihad için bir faaliyet sahası yapan müslüman Arap ve Türk ordularına karşı daha müessir bir müdafaa sistemi kurmaya çalışmıştı. Ahrweiller'in raporunda temas etmediği bu konu daha fazla incelenmeye muhtaç görünmektedir bizce ... Bu Koman unsurların asırlar boyunca Bizans tarafından temsil edildiği malûmdur . Bu münasebetle diğer raportör Pertusi'nin Sfur' dan bahsederken saltuknamedeki çok sıhhatli ve orijinal bir kaynaktan bahsetmemiş olduğunda hatırlatmak isterim . Bu kabil eserlerde Gazmaye rum, Bacban rum, Abdalan rum gibi bizans hudutlarında faaliyet gösteren gazilerden uzun uzadıya bahsedilmektedir .

Bu konuda yeni araştırmalara ihtiyaç gösteren Ahrweiller'e tamamen iltihak ediyorum . Türk -Bizans hudutları konusu, muhtelif asırlar için, ayrı ayrı ve dikkatle incelenmelidir . Mesehâ Bizans İmparatorluğunun birer idarî ve askerî birlik teşkil eden Thèmelerinden hangisi aynı mahiyetteki Selçukî veya Osmanlı Eyalet ve sancaklarına tekabül ettiği meselesi ve bununla ilgili diğer problemlerini daha fazla aydınlatılmağa muhtaçtır. Şüphesiz ki, bu arada yeni problemler, araştırma meseleleri ortaya çıkacaktır. Fakat neticede tarihî gerçeklere varmak mümkün olabilecektir.